

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Заступник ректора ХНАДУ
назва ВНЗ

проф. _____
вчене звання підпис

І.П. Гладкий
прізвище та

ініціали

“ _____ ” _____ 2016 року

Програма

навчальної дисципліни **Договірне право та інтелектуальна власність**
(повна назва навчальної дисципліни)

підготовки **спеціаліста**
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань **07 Управління та адміністрування**
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності **073 Менеджмент**
(шифр і назва спеціальності для магістра,)

(шифр за ОПП №1)
(за ОПП чи № навчального плану)

2016рік

розроблено та внесено: кафедрою економічної теорії та права
(повне найменування кафедри)

розробники програми: к.ю.н., доцент С.В.Селезень

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри економічної теорії та права “31” серпня 2016 року, протокол № 1

Завідуючий кафедри
економічної теорії та права доцент _____ О.М.Шершенюк
вчене звання підпис прізвище та ініціали

“Узгоджено”

Завідуючий кафедри менеджменту
назва кафедри

проф. _____ О.М.Криворучко
вчене звання підпис прізвище та ініціали

“ _____ ” _____ 2016 року

“Узгоджено”

Декан факультету управління та бізнесу проф. _____ І.А.Дмитрієв
вчене звання підпис прізвище та ініціали

“ _____ ” _____ 2016 року, протокол № _____

(_____, 2016 рік
(_____, 2021 рік

Вступ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Договірне право та інтелектуальна власність» складена відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики та навчального плану підготовки спеціаліста напряму **073**

Менеджмент

назва напряму для бакалавра (спеціальності для магістра)

1. Мета, предмет та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка майбутніх фахівців у галузі права інтелектуальної власності, формування у студентів системи знань для самостійного вирішення професійних завдань у сфері регулювання правовідносин, пов'язаних з інтелектуальною власністю, а також отримання практичних навичок та уявлень, необхідних для здійснення творчої діяльності та захисту своїх майнових та особистих немайнових прав як в Україні так і поза її межами.

1.2. Предметом навчальної дисципліни - є сукупність суспільних відносин, які склалися щодо регулювання прав в сфері інтелектуальної власності при створенні, використанні та захисту результатів творчої діяльності людини, майнових та особистих немайнових прав авторів, підстави їх виникнення та здійснення їх захисту.

1.3. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

по-перше, засвоєння специфічної фахової термінології, формування професійно грамотної юридичної мови – як важливого компонента правової культури майбутнього фахівця, що дозволить на більш високому рівні в подальшому вивчати інші юридичні науки;

по-друге, розвиток логічного мислення, уміння аргументувати власну позицію, розвиток творчих нахилів студентів;

по-третє, вироблення елементарних навичок дослідницької діяльності, вкрай важливих для самовдосконалення та навчання у вузі.

1.4. По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні

знати:

- поняття інтелектуальної власності та систему права інтелектуальної власності;

- принципи та джерела авторського права;

- процедуру патентування об'єктів промислової власності;

- нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності;

- поняття та види захисту і охорони об'єктів інтелектуальної власності

- основні нормативні акти в галузі інтелектуальної власності;

вміти:

- використовувати джерела права інтелектуальної власності;

- захищати своє авторське право та суміжні права;

- розраховувати економічну вартість об'єктів інтелектуальної власності;

- патентувати винаходи, корисні моделі та промислові зразки;

- здійснювати захист своїх порушених прав.

- визначати, що відноситься до об'єктів інтелектуальної власності;

- працювати з джерелами захисту права інтелектуальної власності України;

- застосовувати на практиці нормативно-правові акти при забезпеченні правової охорони науково-технічних досягнень та творчої продукції, провести патентні дослідження в певній галузі техніки та оформити заявку на винахід або інший об'єкт промислової власності, заявку на об'єкт авторського права, зокрема на комп'ютерні програми і бази даних, документи на комерційну таємницю, використати патентну інформацію та документацію при проведенні науково-дослідних, проектно-конструкторських, проектно-технологічних розробок з метою створення конкурентоспроможної продукції;

Мати уявлення (згідно вимог структурно-логічної схеми підготовки фахівця) про місце дисципліни в системі наукових знань та розвиток інтелектуальної власності в Україні.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Інтелектуальна власність» вивчається на останньому курсі, спираючись на всі знання та вміння, отриманні після вивченої раніше дисципліни «Правознавство».

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів <u>3</u> Кількість годин <u>90</u>	<u>нормативна</u> (нормативна, за вибором ВНЗ, за вибором студента)	
Семестр викладання дисципліни	<u>9</u> Порядковий номер семестру	<u>11</u> Порядковий номер семестру
Вид контролю:	<u>залік</u>	
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	16	
- практичні, семінарські (годин)	16	
- самостійна робота студентів (годин)	58	

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Загальні положення договірного права

Тема 1. Поняття та загальна характеристика договірного права в Україні

Публічно-правові та приватно-правові відносини в підприємстві. Поняття і предмет договірного права. Метод і принципи договірного права та їх закріплення в чинному законодавстві. Свобода договору та випадки її обмеження. Система договірного права та характеристика його основних інститутів (складових). Джерела договірного права. Нормативно-правові акти та їх види. Аналогія закону та права. Договір та акти державних органів

Тема 2. Загальні положення про договори у господарській діяльності

Поняття зобов'язання і договору, співвідношення зобов'язання і договору за Цивільним та Господарським кодексами України. Поняття підприємницького (господарського) договору та функції договору в господарській діяльності. Класифікація договорів у господарській діяльності: за суб'єктивним складом, метою укладення та ін. Попередній договір. Форма підприємницького договору та наслідки недотримання форми договору в господарських відносинах

Тема 3. Виконання договірних зобов'язань суб'єктами господарювання (підприємцями)

Поняття виконання договірних зобов'язань та порядок виконання умов договору. Вимоги виконання господарського зобов'язання щодо суб'єкта, часу, місця, способу. Заміна осіб у договірному зобов'язанні: відступлення права вимоги та переведення боргу. Випадки обмеження зміни осіб у договірному зобов'язанні.

Підстави та порядок припинення договірних зобов'язань крім виконання зобов'язань за домовленістю сторін, неможливістю виконання, смерті фізичної особи або ліквідації юридичної особи

Тема 4. Договори про передачу майна у власність

Загальна характеристика договору купівлі-продажу та його види. Загальна характеристика договору роздрібною купівлі-продажу. Порядок заняття торговельною діяльністю і правила обслуговування населення. Відповідальність суб'єктів підприємництва за порушення правил торговельної діяльності і торговельного обслуговування покупців. Поняття та ознаки оптової купівлі-продажу. Суб'єкти оптової торгівлі, їх права та обов'язки. Предмет договору оптової купівлі-продажу. Поняття та значення товарних бірж, порядок їх створення та функціонування. Учасники біржової торгівлі. Порядок установа правил біржової торгівлі.

Договір постачання, сторони та істотні умови. Міжнародні правила тлумачення торговельних термінів «ІНКОТЕРМС». Договір контрактації. Порядок закупівлі товарів, робіт та послуг за державні кошти. Відповідальність за порушення порядку закупівель.

Тема 5. Договори про передачу майна в користування.

Поняття та зміст договору найму (оренди). Загальна характеристика прав та обов'язків сторін за договором оренди. Предмет договору оренди. Порядок визначення розміру орендної плати та порядок внесення плати за користування орендованим майном. Особливості використання предмета оренди, зміна порядку використання орендованого майна. Порядок передачі майна в суборенду. Підстави для відмови від договору оренди та розірвання договору оренди. Види договорів найму (оренди). Поняття договору прокату та особливості правового регулювання. Особливості оренди державного в комунального майна. Суб'єкти та предмет договору оренди державного і комунального майна. Правові наслідки припинення або розірвання договору оренди державного та комунального майна

Тема 6. Договори про виконання робіт.

Поняття та види договорів про виконання робіт. Загальна характеристика договору підяду. Випадки заміни та розірвання договору підяду. Порядок і

строки пред'явлення позовів у разі виявлення недоліків у роботі. Особливості договору підряду на капітальне будівництво. Правовий статус генерального замовника, підрядчика і субпідрядника. Істотні умови договору будівельного підряду. Строки в договорі підряду, (загальні та проміжні), наслідки порушення строків виконання робіт. Поняття кошторису та його види. Особливість передавання результатів робіт та порядок оформлення акта прийому-передачі в договорі будівельного підряду.

Тема 7. Договори про надання юридичних та фактичних послуг

Агентські відносини в сфері господарювання, сторони та предмет договору. Поняття та зміст договору доручення. Права та обов'язки сторін за договором доручення. Права та обов'язки сторін за договором доручення. Припинення зобов'язань за договором доручення. Особливості договору комісії за законодавством України. Правовий статус комітента та комісіонера, їх права та обов'язки. Договір консигнації. Умови договору комісії та підстави для відступу від умов договору комісії при його виконанні. Договір зберігання, його істотні умови та форма. Сторони в договорі зберігання. Форма договору зберігання. Строк і ціна в договорі зберігання. Спеціальні види зберігання : зберігання на товарному складі, зберігання речей у готелях, камерах схову, охорона майна державними організаціями, нотаріусом, тощо. Договір страхування. Правове регулювання страхової діяльності у сфері підприємництва. Види договору страхування

Тема 8. Правове регулювання кредитно-розрахункових відносин

Загальна характеристика законодавства щодо правового регулювання розрахункових та кредитних відносин. Поняття та загальна характеристика договору позики. Істотні умови договору позики. Відповідальність за порушення договору позики. Поняття та істотні умови кредитного договору.

Сторони кредитного договору, поняття фінансової установи та їх види. Права та обов'язки сторін кредитного договору. Способи забезпечення виконання кредитних зобов'язань.

Банківський вклад та їх види. Права та обов'язки сторін за договором банківського вкладу. Відповідальність за порушення умов договору. Правове регулювання безготівкових розрахунків у підприємницькій діяльності за законодавством України. Особливості розрахунків із застосування платіжних доручень, чеків, акредитивів та інкасовими дорученнями. Поняття готівкових розрахунків та порядок їх здійснення. Обмеження готівкових розрахунків та порядок їх здійснення. Обмеження готівкових розрахунків за участю суб'єктів господарювання

Тема 9. Зобов'язання про спільну діяльність

Договори про спільну діяльність. Склад майна і порядок здійснення внесків учасниками спільної діяльності. Особливості управління спільною діяльністю. Публічно-правове регулювання договорів щодо спільної діяльності. Поняття договору простого товариства.

Розділ 2. Загальні положення інтелектуальної власності. Авторське право та суміжні права

Тема 1. Поняття інтелектуальної власності та система

Поняття інтелектуальної власності. Інститути інтелектуальної власності. Становлення системи правової охорони інтелектуальної власності: історія та еволюція промислової власності, еволюція авторського права. Місце та роль інтелектуальної власності в економічному та соціальному розвитку держави. Становлення та розвиток законодавства України в сфері інтелектуальної власності. Державна система правової охорони інтелектуальної власності. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності

Тема 2. Патентне право

Патентне право: поняття, предмет, принципи, джерела. Об'єкти патентного права. Об'єкти патентного права. Суб'єкти патентного права. Зміст правовідносин у сфері патентного права: набуття прав на винаходи та корисні моделі, набуття прав на промисловий зразок, права та обов'язки власника патенту, порушення прав власника патенту. Оформлення патентних прав. Патентування винаходу і промислового зразка в іноземних державах. Правова охорона службових і секретних об'єктів патентного права. Захист патентних прав

Тема 3. Право інтелектуальної власності на правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг

Право інтелектуальної власності на торговельну марку. Процедура реєстрації торговельної марки. Визнання торговельної марки добре відомою в Україні. Реєстрація торговельної марки в іноземних державах. Комерційне найменування: загальна характеристика комерційного найменування, майнові права на комерційне найменування. Право інтелектуальної власності на зазначення походження товару. Процедура реєстрації зазначення походження товару. Майнові права інтелектуальної власності на географічне зазначення. Захист зазначення походження товару в актах міжнародного законодавства

Тема 4. Авторське право

Поняття авторського права: об'єкти авторського права, Суб'єкти авторського права. Зміст авторського права. Твори, які не є об'єктами авторського права. Твори, які не є об'єктами авторського права. Виникнення та строки дії авторського права. Особливості охорони та використання деяких об'єктів авторського права: авторське право на письмові та усні літературні твори, авторське право на інтерв'ю, авторське право на комп'ютерні програми, авторське право на фотографічні твори, авторське право на аудіовізуальні твори, авторське право на твори архітектури. Правила державної реєстрації авторських прав. Вільне використання авторського права

Тема 5. Суміжні права. Захист авторських та суміжних прав

Поняття суміжних прав. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав. Виникнення суміжних прав. Особливості правової охорони суміжних прав: права виконавців, права виробників записів, права організації ефірного мовлення. Вільне використання об'єктів суміжних прав. Виникнення та строк дії суміжних прав. Колективне управління авторським правом і суміжними правами. Захист авторського і суміжних прав: поняття захисту авторського і суміжних прав, цивільно-правові способи захисту авторського права і суміжних

прав, кримінально-правові способи захисту авторського права і суміжних прав, адміністративно-правові способи захисту авторського права і суміжних прав. Найбільш поширені способи порушення авторського права і суміжних прав та боротьба з ними

Тема 6. Договори у сфері інтелектуальної власності.

Загальна характеристика договорів у сфері інтелектуальної власності. Ліцензійний договір. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договір комерційної концесії. Інші договори у сфері інтелектуальної власності

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

3.1. Основна література

1. Договорная практика : Пособие по претензионно-исковой работе предпринимателя / И.Е. Красько, В.П. Жушман, Н.И. Титов и др. - Х. : РИП Оригинал, 1993. - 141 с.
Яковлев, А. К.
2. Договорная дисциплина в строительстве : справочник / А. К. Яковлев, А. К. Селезнев, М. К. Фролов. - К. : Будивэльнык, 1990. - 238 с. - (Библиотека строителя).
3. Новиков, С. Договора в хозяйственной деятельности / С. Новиков, А. Лобанов, Д. Винокуров. - Х. : Фактор, 2006. - 488 с.
4. Ковалева, Е. Н. Договор перевозки : универс. справ. / Е. Н. Ковалева ; под ред. Л. Ю. Грудцыной. - М. : Эксмо, 2006. - 191 с.
5. Паращенко, В. Н. Договор поставки продукции / В. Н. Паращенко. - М. : Беларусь, 1989. - 127
6. Дахно І. І. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. для студ. вузів / І. І. Дахно. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К. : Центр навч. літ-ри, 2006. - 277 с.
7. Дроб'язко В.С., Дроб'язко Р.В. Право інтелектуальної власності: Навч. посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 512 с.
8. Мікульонок І. О. Основи інтелектуальної власності : навч. посіб. / І. О. Мікульонок ; КПІ. - К., 2005. - 232 с.
9. Право інтелектуальної власності. Академ. курс: Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О.П. Орлюк, О.Д.Святоцького. – К.: Концерн Видавничий Дім “Ін Юре”, 2007 – 696 с.
10. Право інтелектуальної власності. Академ. курс: Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О.А. Підпригори, О.Д.Святоцького. – 2-ге вид., переробл. та допов. – К.: Концерн Видавничий Дім “Ін Юре”, 2004 – 672 с.
11. Право інтелектуальної власності : схеми та роз'яснення: навч. посіб. / О. В. Ієвіня, В. П. Мироненко, Н. В. Павловська, С. А. Пилипенко. - К. : КНТ, 2007. - 261 с.
12. Селезньова О. Б. Інтелектуальна власність : конспект лекцій / О. Б.

Селезньова ; М-во освіти і науки України ;ХНАДУ. - Х. : ХНАДУ, 2009. - 82 с.
13. Целих Н. М. Інтелектуальна власність : навч.-метод. посіб. / Н. М. Целих ; М-во освіти і науки України, ХНАДУ. - Х. : ХНАДУ, 2007. - 126 с.

3.2. Додаткова література

14. Закон України “Про авторське право і суміжні права” (Відомості Верховної Ради України, № 13 / 2004).

15. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст.141.

16. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар. / За ред. розробників Цивільного кодексу України. – К.: Істина. – 928 с.

17. Гражданский процессуальный кодекс Украины.– Харьков: Одиссей, 2004.– 224 с.

18. Постанова №5 Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010 року «Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав». [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.scourt.gov.ua/>

3.3. Рекомендовані інформаційні ресурси

19. [http //rada.gov.ua](http://rada.gov.ua)

20. [http //www.kmu.gov.ua/mainestat](http://www.kmu.gov.ua/mainestat).

21. [http //www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)

22. [http //www.mlsp.gov.ua](http://www.mlsp.gov.ua)

23. [http //www.dkrp.gov.ua](http://www.dkrp.gov.ua)

24. [http //www.ukrdzi.com.ua](http://www.ukrdzi.com.ua)

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Комплекти завдань для практичних занять, тестових завдань, питання для самостійної роботи студентів, тематика рефератів.

Розробник програми: доцент _____ С.В.Селезень_

Примітки:

1. Програма навчальної дисципліни визначає її місце і значення у процесі формування фахівця, її загальний зміст, знання та уміння, яке набуває студент у результаті вивчення дисципліни. Програма навчальної дисципліни містить у собі дані про обсяг дисципліни (у годинах та кредитах), перелік тем та видів занять, дані про підсумковий контроль тощо.

2. Програма навчальної дисципліни розробляється відповідною кафедрою у 2-х екземплярах на 5 років і затверджується до 30 серпня: 1 екземпляр – у навчальний відділ; 2 екземпляр залишається на кафедрі.